

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

december 12. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket
 lapunk nyomdája is elfogad

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI ÉS AZ ALFÖLDI FÜGGETLENSÉGI PÁRT UJVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Zajos városi közgyűlés.

A csütörtöki közgyűlés a zajos vilák jegyében zajlott le, de dacára „vérszegény“ tárgysorának, szokatlan érdeklődésre tartott számot.

Rég láttuk a függetlenségi és 48-as párt és a szerb radikálisok padsorait annyira telinek, mint ép csütörtökön, amikor bizony a napirendre semmi különösebb súlylyal bíró tárgy sem volt kitézve. Annál üresebbek voltak a régi szabadelvűpárt mezői. Itt-ott egy-egy alkotmánypárti és egy-két Kossuthpárti. Igaz, választás sem volt a napirendre tűzve, sem pedig aktuális politikai tárgy nem szerepelt azon és így az alkotmánypárti és más párti bizottsági tagok nem jöttek el a közgyűlésre.

A napirend igazán „vérszegény“ volt. Csupa névszerinti szavazás, unalmas névsorolvasás. Egyhangú szavazás.

A munkásgimnázium kérdésénél azonban élénk vita fejlődött ki. A munkásgimnázium igazgatósága vagy elnöksége, kérvényt adott be a városhoz, melyben arra kéri a várost, hogy a létesítendő munkásgimnázium költségeihez 3000, azaz háromezer koronával járuljanak hozzá. A függetlenségi párt részéről Mayer József törvh. biz. tag szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a párt minden szociális és főleg kulturális intézményt nemcsak lelkesen üdvözöl, de a legmelegebben támogat is; és így a munkásgimnázium ügyét is ebből a szempontból kívánja elbírálni, a kért segélyt szívesen megszavazza, csak azt kívánja és ezt gazdasági okokból kénytelen megtenni, hogy megkivánja a munkásgimnáziumtól, hogy költségelirányzatát mutassa be a városnak és ha a kért segélyre szükség van, — ami iránt kétség nem lehet, különben nem kérnék: ugy a segélyt szó nélkül meg fogja szavazni. De vaktában nem hajlandó semmiféle összeget megszavazni. A függetlenségi párt ellenesei csudálatos egyöntetűséggel siettek ezen indítvány ellen állást foglalni és Königstädter dr., Kubinyi Károly dr., Gál Ödön dr., minden előzetes betekintés nélkül akarták az összeget megszavazni és főleg utóbbi kettő valósággal leckéztető hangon a kulturális intézmények támogatásának szükségességéről tartottak disszertációt. A függetlenségi párt átlátott a szitán és energikusan visszautasította ezt a leckéztetést és újra

hangsúlyozta, hogy a párt még többet mint ők: 3000 koronát kíván e célra áldozni, de tudni akarja, mire adja a polgárság a pénzét. Egyben már a januári közgyűlésen kíván ebben a kérdésben véglegesen határozni. Szóval egy hónap késedelemről lehet legfeljebb szó és amellet a város érdekei is jobban meg lesznek óva. Az ellenpárti szónokok már beérték volna 1000 korona segélylyel, de ezt minden költségelirányzat nélkül akarták odaadni. Mayer indítványához még Ámon Pál dr., Bradvarovits Koszta, Ilics Branko dr., Vilics Márk, Lusztig Nándor, Lovrekovits Ferenc, Paul Keresztély és még néhányan csatlakoztak. A függetlenségi párt az ellenpárt részéről szenvedélyessé tett vita folyamán minden közvetítő indítványt ridegen elutasított, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy ezt a kérdést kortescélokra akarják némelyek kiaknázni. Mint többségi párt — a szerbekkel együtt, — ezt nem tűrhette és a kérdést Mayer indítványa értelmében döntötte el. Az ellenpárt a tanács 15—16 szavazatával együtt csak szerény 22 szavazatot hozott össze. Ellenben a kompakt és egységes többség 30 bizottsági tag szavazatával a költségelirányzatnak bemutatását kívánta.

Sokkal érdekesebbek voltak az interpellációk. Amikor ez év január havában a városi tanács a helypénzszedésre vonatkozó szabályrendelettel lépett a közgyűlés elé, akkor a függetlenségi párt a legenergikusan küzdött ezen igazságtalan fejadó ellen. És itt újra hangsúlyozzuk, hogy csak a függetlenségi párt és a szerbek voltak a helypénz ellen. A tanács és a többi pártok szótöbbséggel megszavazták a függetlenségi pártot. Ez az igazság. Minthogy azonban Königstädter Otto dr. interpellációjában, — tudva azt, hogy interpellációhoz csak az interpelláló szólhat hozzá, — más nem, tán azért, hogy egy ideig ellenvetés eshetősége nélkül úgy tűnjék fel, mintha a mi pártunk a helypénzt megszavazta volna, azt hangoztatta folyvást, hogy azért interpellál, mert egyfelől nem tüzték indítványukat napirendre, másfelől mert a hangulatot olyannak ismeri, hogy januárban majd nem törlik el a helypénzt(?) — szükségesnek tartjuk ehelyütt határozottan kijelenteni, noha nyomban a közgyűlésen visszautasítottuk ezt a gyenge kortescfogást, hisz a nép ugys tudja, kik az ő igazi barátai, mégis újra kijelentjük, hogy csak a függetlenségi párt és

a szerbek voltak a helypénz ellen. Ellene csak hárman szólaltak fel: a függetlenségi párt hivatalos szónokai: a függetlenségi Ludwig József, a függetlenségi Lovrekovits Ferenc és a szerb radikálispártiak nevében Ilics Branko dr. Rien va plus. Más senki. De az igazság kedvéért kijelentjük még azt is, hogy a függetlenségi párttal szavazott Königstädter Ottó dr. is, aki még akkor a függetlenségi anyapárthoz csatlakozott. Szóval, csupa függetlenségi szavazott ellene. A helypénz mellett? — ezt is kiemeljük, — igaz szavazott 3—4 függetlenségi párti is. Szavazott pedig a helypénz mellett Szabó István, Szabó Lajos és Bozzenik Béla biz. tag is. Előbbi kettő foglalkozásra (egyiknek a fia az) hentes. És ők olyan önzetlenek voltak és megszavazták a helypénz adót, amely rájuk fejenként évi hetvenkét korona új adót ró. Tehát akik közülünk a helypénz mellett szavaztak, azok a maguk adóját szavazták meg, nehogy úgy tűnjék fel, mintha, mert csak őket sújtó adóról van szó, ők most ellene vannak. Önzetlenségüket még a legadázabb ellenfél sem vonhatja kétségbe.

De kik adták be azt az indítványt, hogy töröljék el a helypénzt? Helyesebben, „ha ez nem menne“, amint indítványukban mondják, legalább redukálják. Kik? Dr. Szlezák Lajos városi főügyész, a tanács tagja, szóval tagja annak a testületnek, mely nemcsak, hogy megszavazta a helypénzt, de a szabályrendeletet meg is alkotta. A tanács csinálta. Ennek pedig tagja a főügyész is. Jelen is volt a közgyűlésen és megszavazta azt. Aláírta az indítványt dr. Gál Ödön, Dr. Ámon Pál, dr. Kubinyi Károly, Ernst József, Róth Vilmos stb. Gál dr., amint küldte a csütörtöki közgyűlésen, nem jött el a januári közgyűlésre és így nem volt alkalma a nép érdekeit megvédeni. Kubinyi és a többi aláíró, majdnem kivétel nélkül — még az aláíró Bozzenik Béla is megszavazta a helypénzt, most pedig ők kívánják ennek eltörlését. Ernst József és Róth Vilmos biz. tagok pedig telefonon bejelentették a polgármesternek, hogy neveiket az indítványról törölni kívánják. Hangsúlyozzuk, mi nem teszünk szemrehányást nekik, hogy mellette voltak, ez felfogás és egyéni dolog, — mi pedig mindenki meggyőződését tiszteljük, de nem állhatjuk meg szó nélkül, ha most ők úgy tüntetik fel a dolgot, mintha a függetlenségi párt

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
 VI. Dálnok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tökölly Imre-utca 11. Telefon 219.

a helypénz mellett és ők az ellen voltak.

Mi csak örülni tudunk annak, hogy az aláírók most a mi álláspontunkra helyezkednek és ezt a fejadót ők is el akarják törölni. A mi pártunk Balla Árpád pártelnökünk vezetése alatt testületileg tisztelteti Dr. Demetrovits Vladimír polgármesternél, akihez egy közel 300 tagú küldöttséget vezetett, kérve ennek az adónak eltörlését. Csak egy dolgot felejtettünk el ennél a tisztelgésnél, a már nélkülözhetlen fotografust magunkkal vinni, mert még végül a Budapesti Hírlap azt találja írni, hogy tükör előtt álltunk és önmagunkat vezettük a polgármesterhez és csak a tükörben látszott annak, mintha legfeljebb ketten lettünk volna.

Node, szó a mi szó, Tomics Jása fején találta a szeget és nagy hatást keltett és zajos tetszéssel fogadott beszédben megmagyarázta ennek az ügynek kulisszatitkait. És a közgyűlés óriási többséggel igazat adott a tanácsnak, hogy bár alig van most már biz. tag, aki a helypénzt fenntartani akarja, annak eltörlése csak a törvényes formák között és csak akkor történhetik meg, ha a költségvetésbe e révén befolyó 300.000 korona jövedelem helyett új jövedelmi forrást fogunk beilleszteni tudni, vagy pedig ehhez mérten a pótdadót emeljük. Csak arra vagyunk kíváncsiak, mit fognak akkor a virilista urak tenni? Hamletként tépelődni: *Lenni, nem lenni? Vagy „otthon lenni“, vagy a mi szintén nem lehetetlen: ellene lenni?* Meglássuk!

(k. l.)

Törvényhatósági közgyűlés.

Vár. törvényhatóságunk e hó 9-én rendes havi közgyűlést tartott, melyen Dr. Demetrovics Vladimír polgármester elnöklete alatt a biz. tagok, főleg szerbajku polgártársaink és pártunk tagjai nagy számban jelentek meg. A gyűlés maga sima lefolyású volt, a tárgyalás nyugodt és gyors, kivéve 2 pontot, mely nemcsak hosszabb vitát, de épenséggel hareot, — a függetlenségi és 48-as párt fényes győzelmévei megvívott tüzes harcot provokált.

A napirenden levő tárgyak közül legtöbb egyszerűen tudomásul vétetett, egynehány — terület elidegenítése, névszerinti szavazás útján intéztetett el, kettő pedig hosszabb vita és tárgyalás után vált nagy többséggel határozattá.

Tudomásul vétetett a Peits szállásokon felépített iskola részére megszavazott *segély, a közvilágítás* kiterjesztése, a *szemészeti pavillon* munkálatainak biztosítása tárgyában hozott közgy. határozatokat jóváhagyó min. leirat, valamint a gyámpénztári *penzek* kezeléséről és gyümölcsötetéséről szóló szabályrendelet némely intézkedéseinek módosítása tárgyában érkezett min. leirat. Tudomásul vétetett a f. nov. 9-én megtartott *számonkérőszék* tárgyában fősipáni átirat és a polgármester lentebb közölt *jelentése*, valamint a földmivelésügyi miniszter leirata is, mely a *téli kikötő* ügyében hozza intézett kérelmet akkorra igéri figyelembe vehetőnek, amikor a vízépítési munkálatok s ezekre szükséges beruházások összege sorra kerülnek.

A III. választó kerületben Martonoski elhalálozása és Maczedonits lemondása következtében 2 biz. tag állása üresedésben lévén, a *választás* napjával dec. 25-e tüzetik ki s a választás elnökéül Bradvarovits Koszta, helyet-

tesül pedig Lakits János vár. aljegyző kúldetnek ki.

Schönberger Lipót, Bernold Lipót, Szlankamenacz Ácza és társai, valamint Miroszavlyevics Kosztának névszerinti szavazás útján az általuk kérelmezett terület elidegenítése egyhangulag megadatik; ugyancsak névszerinti szavazás útján Dr. Gál Ödön és Dr. Wagner Vilmos ujvidéki lakosoknak a beépítés alatt álló telkükből közterület céljából átengedett területekért □ ölenkint 250 s illetve 50 k., előbbinek 1750 k., utóbbinak pedig 1950 k. szavaztatik meg.

A *Ferenc csatorna* rtg által kérelmezett területnek csere útján való megszerzése és a *r. kath. egyházközségnek* a kálvária rendezése és a temető bővítéséhez szükséges terület átengedése iránti kérvénye a törvény értelmében a legközelebbi közgyűlésre halasztatik.

Orbán Ignácnak a futaki-ut menti tisztviselőtelepen egy telep elidegenítése iránti kérvénye — kérelmező értelmében intéztetik el.

A *Jitel-Nagyecskereki* h. é. vasut engedélyesének 100.000 k. törzsrészvény jegyzése iránti kérvénye — tekintettel a város anyagi helyzetére, elutasitattik.

A vár. *ártézi fürdőnek* gyógyfürdő jelleggel való felruházása iránti kérelem megszerkesztése és felterjesztése a városi tanácsra bizatik.

A vár. *kórház* 1908. é. zárszámadása és 1910. é. költségeloirányzata tudomásul vétetvén, az ápolási díjak emelése határozottatik el, még pedig 1-80 koronáról 2-20 koronára s illetve magánosok után 2-40-ről 2-50 koronára. A legtöbb adót fizető biz. tagok 1910-re szóló *névjegyzéke* tudomásul vétetik, ugyszintén a csatorna és építés ellenőrzési bizottságok jelentése a kórház-limáni *csatornánál* tapasztalt hiányok tárgyában. Utóbbira nézve a végleges döntés Zielinsky szakvéleményétől tétetik függővé. Özv. P. *Popovics* Istvánné nyugdíja évi 1200 k., nevelési járuléka pedig évi 200 k. állapittatik meg. Özv. *Weinfeld* Samuné hátramaradt kiskoruja részére 142 k. nevelési és 142 k. temetkezési járuléka szavaztatik meg.

Krausz Bernát a város községi kötelekbe felvételi és a megyei földadó bizottság rendes tagjául Balla Árpád, póttagjául pedig Jerkovits választatik meg.

Nagyobb vitát keltett, mint már fentebb jeleztek, a *munkásgimnázium* részéről kért segély és Dr. Königstädler Ottó indítványa a *helypénz* tárgyában. E kettőről lapunk vezető helyén foglaltatik annak részletesebb ismeretése és lefolyása, itt csak annyit még, hogy kivált az utóbbinál csak úgy röpködtek a tüzes és zajos közbekialtások, kifakadások és a függetlenségi pártra szórt vádaskodások — hogy hát: „ti szavaztatok meg“, már t. i. a helypénzt. már pedig e vád alaptalannak lett kimutatva és mint ilyen határozottsággal visszautasítva. A helypénz tárgyában beadott interpellációról különben Dr. Marczekovich főjegyző nyújtott indokolt felvilágosítást és érvekben gazdag előadásában indokolta meg, miért nem tüzetett a 4 nappal előbb beadott interpelláció napirendre. Kimutatta egyuttal, hogy a tanács e kérdéssel már is behatóan foglalkozik s nem pusztán a helypénz által érintett polgárok, hanem az *összpolgárság* érdekeinek megóvására keres jogos és méltányos megoldási módot. A közgyűlés, mely pártatlan és szakavatott elnökléseért Dr. Demetrovits polgármestert éljenezte, izzó hangulatban oszlott szét s e hangulatot igazi viharra fokozta Dr. Königstädler Ottónak a közgyűlés végeztével tett azon megjegyzése, hogy nem is kellene azt megengedni, hogy itt szerbül szólaljanak fel.

A zajos jelenetekben gazdag közgyűlés egyéb iránt napokig képezte városszerte szóbeszéd tárgyát.

HIREK.

Az ujvidéki ártézifürdő-gyógyfürdő. A csütörtöki városi közgyűlés egyhangu határozattal kimondotta, hogy tekintettel a vegyelemzések kitünő sikerére, de tekintettel az orvosok egybehangzó kiváló elismerő irataira, a gyógyhatásáról messze vidéken ismert ujvidéki ártézi fürdő vizére a belügyminiszteriumtól a gyógyfürdői jelleget fogja kérni. Kétséget nem szenved, hogy a miniszterium ezt a tekintélyes jódtartalmu, alkalikus sós hévizet gyógyfürdői jelleggel fogja felruházni. A város eziránt a legsürgősebb lépéseket fogja megtenni.

Áthelyezés. Fauszt Béla honvédhadnagy — id. Fauszt János nyug. polg. isk. tanító fia — Varasdrol az ujvidéki honvéd zászlóaljhoz helyeztetett át.

Oasinói családi est. Csütörtökön, az 1909. évi december hó 16. napján megtartandó ez idényben utolsó családi estét megnyitja: Kardos Miksa főgimn. tanár vetített képekkel kísért előadása: „Konstantinápoly.“

Népgyűlés. Miután a mult vasárnapra a városi helypénzszedési és mérlegelési szabályrendelet megváltoztatása ügyében egybehívott népgyűlést megtartani nem lehetett, mert a két pártra szakadt jelenlevők az elnök személyében megállapodásra jutni nem tudtak és oly zajongást vittek véghez, hogy a rendőrség kénytelen volt a gyűlést szétoszlatni, dr. Baics Lázár ügyvéd és társai vasárnap délután 3 órára a három korona szállodába ezen ügyben újabb népgyűlésre hívják a polgárságot. A népgyűlés megtartását a rendőrség megengedte.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 3—10-ig bejelentett születés 27, még pedig 17 fiu, 10 leány; meghalt: 10.

Lapok árverezése. Az Ujvidéki Lloyd ez uton is tudatja az érdeklődőkkel, hogy a Lloyd részére járó lapok az egyleti helyiségben f. december 19-én, jövő vasárnap, d. u. 3 órakor fognak albérlésbe adadni.

Szilveszter estély. Az ujvidéki Lloyd e hó 31-én nagyobb szabású Szilveszter estélyt rendez, melynek műsorát idejében közöljük.

Rablótamadás. Egy közeli községbeli életesebb kereskedő járt szerdán városunkban, ki dolgait végezvén kissé beborozott, majd este felé 6 órakor a vasuti állomásra tartott, hogy tovább utazzék. A Petőfi-utcában egy 20 év

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, a melylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lelni.

3—5

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkívántatnak fehér, egyenes és erős fogak növényéhez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ tisztaságát és erejét semmi sem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

körül szerb paraszt suhanc csatlakozott az öreg urhoz, ki ajánlkozott, hogy majd csomagját viszi. Hasztalan volt a kereskedő minden szabadkozása, a suhanc nem látott mellőle és midőn az állomásra vezető fasorba értek, hol véletlenül akkor sezi sem járt, a suhanc a kereskedőt úgy meglökte, hogy az elesett, majd egy hirtelen lökessel a fasor melletti meredek lejtőn legurította, hová utána ment és az ijedségében védekezni sem tudó kereskedő zsebéből 110 kt tartalmazó pénztárcáját kirabolva elmenekült. Rendőrségünk a vakmerő támadót nyomozza.

Colbertson hangverseny. Hát eljött ismét körünkbe, hogy élvezzük lágy susogását hegedűjének; ismét eljött, hogy beteljük ennek a művésznek isteni játékaival. Ezuttal Récei vigadó-jában játszott; sajnos, nem volt egészen telt ház, pedig kár volt elmulasztani ezt az igazán remek estét. A jelenlevők annál többet élveztek. Wiéniawski fcs-moll hangversenyének bemutatása kiváló művészetet igényelt és ezt Colbertson remekül tudta interpretálni. Azután, amit Mozart D-dur hegedűhangversenyének előadásánál nyújtott, az nem mindennapi elismerést volt hivatva kelteni. Kedves háttérrel szolgáltatott ehhez a briliáns számhoz Dvorcsák humoreszkje. A virtuozitás kellékeit kell, hogy érvénycsitse Tartini darabja, a technika nagyfoku követelményeit kívánó „Ördög trillái,” Paganini darabja, de az adalékok is lázba hozták ezt a közönséget, amely a nem mindennapi művészetet nagy, de nagyon nagy tetszésnyilvánítással kísérte. A zongoránál Kris Imre ült. Ismét megmutatta, hogy ügyes accompagnateur és elismert solista.

Gyászrovat. Megyeri Besze Mihály főgimn. tanárt mély gyász érte. — Ugyanis apósa, borzsovai és szakállasfalvi Lengyel Endre munkács egyházmegyei gör. kath. püspöki helynök, sz. György vértanúról nevezett prépost székhelyén, hajdudorogi palotájában hirtelen elhunyt.

Gyermekbarátok egylete Itt vannak a télnek hideg napjai és nem szabad elfeledkeznünk azokról a szegény gyermekekről, akik nyomornak, éhségnek kitéve szünylőnek, tengődnek. Nem hagyhatjuk ápolás, gondozás nélkül azokat, akiről nem tud senki, senki sem gondoskodni. Méltányolnunk kell annak az egyletnek nemes intencióját, amely zászlajára a gyermekek feruházását írta. Szép jelszó és az egylet hiven feladatához meg is felel ennek. Mig talán másutt vagyon gyűjtésére törekszenek, itt egyszerűen az évenként befolyó összeget teljesen a felruházásra fordítják. A Gyermekbarátok egyletének jelen évben erre a célra 1597 kor. 80 f. áll rendelkezésére. A karácsonyi felruházás ezuttal december 19-én délután 2 órakor lesz a Récei vigadó nagytermében. Jelenjüket meg a felruházáshoz mennél nagyobb számban és tegyük ezt az ünnepséget mennél fényesebbé, mennél impozánsabbá. Mivel az egyesület a gyermekeknek sütemény-neműeket is fog kiosztani, az egylet vezetősége kéri a jószívű adakozókat, hogy sütemény-neműeket ajándékozni sziveskedjenek.

A munkásgimnázium megnyitása. Hézagpótló intézmény nyílt meg e hó 8-án: a munkásgimnázium, melynek főcélja, hogy akik nem végezhettek el iskolai tanulmányaikat, módot nyerjenek arra, hogy könnyű szerrel sajátítsák el azokat az ismereteket, amelyeket elsajátítani nem állott módjukban. Mig ezt az életrevaló intézményt majdnem minden nagyobb városban meghonosították, addig nálunk ezt még eddig nem sikerült megalapítani. Kardos Miksa főgimn. tanár, aki a munkásgimnázium titkári állását tölti be, belátva

ennek az intézménynek nagy horderejét, hetek óta lázas tevékenységet fejtett ki aziránt, hogy ez az intézmény nálunk is meghonosíttassék. Buzgó munkálkodásának meg volt az a sikere, hogy a munkásnép átlátta ennek fontosságát és 62 hallgató jelentkezett, nemcsak a szorosan vett munkások köréből, hanem a pósta, vasuti altisztek, a pénzügyintézetek alkalmazottai és a kereskedősegek tekintélyes részei is. A munkásgimnáziumot Megyesi Ferenc munkásgimnáziumi igazgató nyitotta meg, ismeretvévén ennek a célját és nagy fontosságát. A tanítási órák este 8 és 10 óta közt lesznek, csütörtököt és vasárnapot kivéve, amely két napon vetítéses előadások kapcsán mutatnak be a magyar földrajz és történelem körébe vágó szakszerű előadásokat az illető szaktanárok. Előfognak adani: a magyar nyelv, helyesírás és fogalmazás, földrajz, történelem, természetrajz, számtan, mértani és szabadkézirajz, lesz ezenfelül német és szerb tanfolyam. Előadó tanárok: Császár Gyula, Havas Vilmos, Kardos Miksa, Mészáros Mihály, Dr. Piukovich Sándor, Várady Kálmán. A tanfolyamot Ujvidék szab. kir. város és a nagyközönség bőkezősége tartja fenn.

Cabaret. Jól sikerült előadás volt mult vasárnap este az ujvidéki kath. olvasó körben, amely alkalommal a kör helyiségei szorongásig megteltek, sőt sokan, akik még szerettek volna bejutni, kinnrekedtek. A kedélyes estét Schubert Márton remek énekkel, Pájer József és Gyenizse Károly pedig ügyes komikus jelenetekkel töltötték be. Az énekszámokat Szirmay György kísérte.

Előadások. December 3-án az ujvidéki katolikus olvasó körben, 5-én pedig a belvárosi kath. körben Dr. Ámon Pál tarott vetített képes előadást a „Földközi tenger vidékéről”; december 8-án a polgári fiúskola tornatermében Halászy Ferenc borászati felügyelő értekezett a szőlősgazdákat közelebből érdeklő kérdésekről.

Elfogott betörő. Marschall János szijgyártó-segédet, ki mult vasárnap éjjel gazdája Rupp Ádám szijgyártómester lakásán egy szekrényt feltört és abból 382 kt kilopva megszökött, a temerini rendőrség elfogta és Ujvidékre kísérte. A lopott pénzből mindössze 34 kt találtak meg Marschallnál, a többi állítás szerint elmulatva.

Öngyilkosság. Kolarszki Györgyné 74 éves öregasszony szerdán reggel Dugovics-utca 36. szám alatti lakása kamrájában felakasztotta magát és mire tettét észrevették, meghalt. Az öngyilkosság valószínű oka életuntáság.

A „Vasárnapi Ujság” mostanában küldi szét előfizetőinek ünnepi ajándékát, a „Karácsony”-t, mely az idén is a nagyszámu kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak. E diszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszébb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is ingyen kapják, akik 1910 től kezdődőleg lépnek az előfizetők sorába, sőt ezeknek a december havi számokat is megküldi a kiadóhivatal. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára félévre 8 korona. Mutatványszámokkal szívesen szolgál a kiadóhivatal. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Jubileumi katalogust adott ki e héten Kertész Pál férfi- és női divatúru üzlete Budapest Rákóczi-ut 40. sz., 15 éves fennállása emlékére. E közkezdelt férfi- és női divatúrház az egész országban ismeretes, mert alig van helyiség, a hova Kertész Pál jó hira ne terjedt volna. A gyönyörűen kiállított katalogust mindenkinek, a ki egy levelezőlapon kéri, ingyen küldi meg.

B. Bodrog vármegye törvényhatósága e hó 15-én és a szükséghez képest a következő naponkon ez évi negyedik rendes évnegyedes közgyűlést tartja.

Háztulajdonosok figyelmébe. Az új házadóról szóló törvény (1909. évi VI. t.-c.) értelmében a házbérvédelmi vallomások legkésőbb december hó 15-ig benyújtandók a városi tanács adóügyi osztályánál az illető kerületi adótisztelnél (földszint 13. ajtószám). Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, az a megállapítandó házbéradó 1% esetleg 4%-át fizeti büntetésképen pótlék fejében. Figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy a törvényes rendelkezések alapján a vallomások nem lesznek többé a városi közegek által kiállítva és gyűjtve; ennél fogva saját érdekében jár el mindenki, ha a kiállításra vonatkozólag a városi tanács adóügyi osztályánál kér utbaigazítást, ahol ezzel készségesen szolgálnak. 3—3

Alkalmi oszokrok, asztal- és szobadíszek, sirkoszoruk a legművésziesebb kivitelben Naeter Lujza cs. és kir. udv. szálltónál VI. Andrassy-ut 7. Vidéki megrendeléseket nagy figyelemmel eszközöl. Telefon 28—55. 2—6

Sürgönyértesítés! Az amerikai gyémántkirály áruházában az összes remek kivitelű gyémánt- és ékszer-utánzatok rendkívül mélyen leszállított árban lesznek elárúsítva; azok a tárgyak, melyek eddig 2 forintért lettek eladva, most csak 50 krajcárba kerülnek. Raktáron vannak még pár ezer remek kivitelű gyűrűk, brossok, nyaktűk, kezelő-gombok, fülbevalók, karszatok, koljék, férfi és női láncok, cigaretta-szipkák, dohány- és cigaretta-tárcák stb. Amerikai és svájci „Roskopf”-órák szintén bámulatos olcsó árért lesznek eladva; amelyik eddig 12 és 16 kor. volt láncsal együtt, most csak 6 kor-nába kerül. Miután ily alkalom ez életben soha többé nem fog kinálkozni, ezért is ajánlatos a kiállított tárgyakat minden bevásárlás kényszere nélkül megtekinteni, mert ezen elárúsítás csak rövid ideig tart. *Amerikai gyémántkirály* Kossuth Lajos utca 37.

Karácsonyi megajándékozás. Az ujvidéki ág. hitv. ev. „Tabitha” nőegylet ez idén is — épp úgy mint eddig minden esztendőben — megajándékozta a szűkölködő családokat szent karácsony ünnepe alkalmából. A segélyek kiosztását, szegény gyermekek felruházását e hó 19-én, azaz vasárnap délután 3 órakor eszközli a helybeli evang. iskola épületében szép ünnepség keretében, mely nemes cselekedet igen nagyszámu előkelő közönség jelenlétében szokott minden esztendőben ismétlődni a „Tabitha” nőegylet megalapítása óta. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét ez ünnepélyes aktusra.

Naponta érkező csemege ujdonságok óriási választéka *Wagner* csemege-üzletében Ujvidék.

Blériot jön! Lapunk zártakor kapjuk azt a távirati hirt, hogy Blériot repülőgépe jön; típusa: Canal la manche.

Foulard - és „Henneberg”
Nyers Bast - selyem, 1-35 kor.-tól
Ohiné - feljebb, bármintve
Skót - és vámmintosen.
Minta postafordul-
tával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. **Henneberg** in Zürich.

Az ország egyik leghirnevesebb **bábaképző-intézetének** igazgatótanára írja: „A **Ferencz-József** keserűvizet állandóan alkalmazom és bizonyíthatom, hogy a „Ferencz József”-viz a gyermekágyasoknál is a legjobb hashajtó.”

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zambauer Ágoston.

Lakás kiadó
2 szoba és előszoba Ferencz-József-tér
3. szám (Wagnerféle ház).
3—3 **Dr. Szentiványi Armin.**

8296/1909. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujvidéki kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steiner Lipót petróci lakos végrehajthatónak Melich Jankó kölpényi lakos végrehajthatást szenvedő ellen 2326 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében az 1881. LX. tc. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. tszék, mint tkvi hatóság területén levő a kölpényi 91. szu betétben A I. 1-2. sorsz. a. Melich Jankó (nős Zelenák Erzsébet-tel) nevének álló 278. 279. hrz. 71. öi. sz. ház és kertre — a beltelekben — az árverés 1072 kor-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi december hó 29-ik napjának d. u. 3 órakor Kölpény község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 107 kor. 20 fillérről készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1909. október hó 11-én.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság.

Juhász,
kir. trszéki bíró

Szives tudomásul.

Tisztelettel értesitem mélyen tisztelt ve-
vőimet, Ujvidék és környéke nagyérdemű
közönségét, hogy raktáron tartok mindennemű

villanyos, szalon, étkezőszoba lüsterlámpákat,

ugyszintén az összes ezen szakmába tartozó
világítási tárgyakat is a legszebb és a legna-
gyobb választékban. Amelyre a mélyen tisztelt
közönség szives megtekintését kérem! Továbbá
elvállalok minden ezen szakmába vágó villamos
vezeték fölszerelését igen jutányos árak
mellett.

Tisztelettel

Nachtmann Szilveszter

1-10

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 10. sz.

23 éves Szilvorum, 6 éves Barack
pálinka, üres hordók, jobb buto-
rok, gázlámpák olesón eladók.

Lázár-utca 19. szám.

3-3

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított kőszvény-nél,
osúznál és meghúléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.-
és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. —
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**
Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

SZULTÁNFORRÁS

**A húgyhajtó és hűgysavoldó
vizek királya, bór- és dús
lithion-tartalmu ásványvíz.**

Kiváló vegyi összetétele következtében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok eseteiben, valamint
cukorbetegségeknek, csúzos bántal-
maknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutts bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenoz József-rakpart 22.
Kútkézelőség: EPERJES.

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

17842. szám 1909

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-Miklós

országos vásár

folyó évi dec. 16-tól bezárólag dec. hó 20-áig
fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos
vásárra december 16-tól, csütörtökön
reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. évi november hó 12.
A városi főkapitányságtól:

2-2

Beé Ferenc, főkapitány.**ASTHMA**

Mellszorulást és rövid lélegzést

azonnal megszüntet a **Dr. Elswirth**
Astmol-Astma Por,
mely számos orvos és gyógyult által el-
van ismerve.

Probaküldeményt ingyen és bérmentve küld
Török József gyógyszer-tára, **Budapest VI.**, Király utca 12.
Nagy doboz ára 3.— korona. Kapható minden gyógyszer-tárban.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

SINGER

Varrógépek

Üzleteink által beszerezhetőek.

Singer Co. varrógép részvénytárg.

Ujvidéken: Kossuth Lajos-u. 1.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy -féle pemetefü **cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és hatá-
rozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok
haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

GRÓF CSÁKI LÁSZLÓ**PRAKFAI VAS- ÉS ACÉLGYÁR**

Alapítottatott:
1801. évben.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon:
65-45.

Igazgatóság: Budapest, IX., Csillag-u. 4. Gyár és bányák: Prakfalván, Szepesm.
Gyárt saját bányáiban termelt legkitünőbb minőségű vasércből faszénolvasztás utján szürke
öntvényeket és pedig mindennemű gépalkatrészeket, hitelesített kalmársulyokat,
épitkezési és diszöntvényeket, csatornázási és vízvezeteki öntvényeket,
bányazúzóvasakat, gazdasági gépöntvényeket stb. stb.

Előállít ugyancsak saját bányáiban termelt nyersanyagból ugyanott létező acélkohói és acél-
művei utján mindennemű idomacélöntvényeket és kovácsolható lágyvasöntvényeket,
továbbá mint különleges cikket szerszám tégelyacélt, „5/0 Ajax extra” jelű gyors-
esztergaacélt, mely jelenleg a világ legjobb gyorsesztergaacélje.

Nikkelacélt, valamint cromacélt és azokból
különbféle alkatrészeket, öntött-gépacélt, kö-
furoacélt mindenféle közetthez, acéllemeze-
ket, marótárcsákat és mindennemű acélszerszámokat, közte eszterga és gyalu-
késeket, kész furókat, csákányokat, mindenfajta kalapácsokat, malomkő élesítő szerszámokat,
csigafurókat stb. stb. Gyártja saját szabadalma szerint a
legjobbnek elismert és nagy munkabírásánál, valamint gaz-
daságos működésénél fogva rendkívül elterjedt

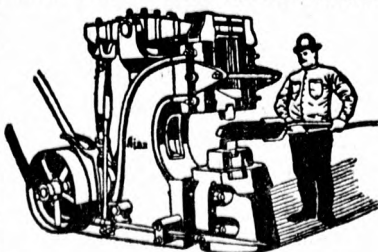
„A j a x” szabadalmazott rugóspörölyöket,

továbbá szabad, köszörülőkő-védőkészülékeket, melyekről ismer-
tetővel és egyéb felvilágosítással bárkinek szivesen szolgál.
Szállítja a legjobb hírnévnek örvendő „patkó jelű” reszelőket,
és elvállalja elhasznált reszelőknek újrafelvágatását darabszám és súlymegtérítéssel vagy a nélkül.

Állandó nagy raktár: Budapest, IX., Csillag-utca 4.

Levelek és megrendelések Budapestre az igazgatóság címére kéretnek!

1-4

Ura

a város f
villanyvilág
és mellékh

Bőveh
tér 3. Wa

Cin

mod

1910

Cin

R

bizt

gyo

Tüz

ki

H

Sz

Ka

t

Ha

Ké

R

B

Vo

G

14

Csinos

segekk

Böv

ott eg

14

Urasági lakás,

a város főterén, hat szobából, légszesz- és villanyvilágítással, fürdőszobával, vízvezetékekkel és mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó.

Bővebbet Mayer Imrénél Ferenc József tér 3. Wagner-ház.

Egy

modern 5-6 szobás lakás

1910. január 1-jére kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

ROPS

biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkek árusító üzletében.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci 74/78.

Helybelli elárusítók:

Vogel Henrik, Tóth Antal, Anton Georgievic, Josef Klesz & Sohn, Dietzen Imre fia, Leopold Derner.

14-50

KOBRÁK VÁCI CIPŐGYÁR.

Tisztelettel értesíti Ujvidék és környék n. e. közönségét, hogy

GYÁRI RAKTÁRUK

Ujvidék Ferenc József-tér (Wagner palota) megnyitott.

Pontos kiszolgálás szabott árak mellett.

1-26

WAGNER TESTVÉREK UJVIDÉK

VILLANYERŐRE BERENDEZETT KÁVÉPÖRKÖLDÉJE

Ajánlja naponta friss pörkölésű kávéjait

	korona	1/8	1/4	1/2	1	kilos csomag
1. szám Háztartási keverék	"	—40	—80	1.60	3.20	
2. " Jó "	"	—45	—90	1.80	3.60	
3. " Karlsbadi "	"	—55	1.10	2.20	4.40	
4. " Mágnás "	"	—60	1.20	2.40	4.80	
5. " Wagner "	"	—65	1.30	2.60	5.20	
6. " Gyöngy "	"	—48	95	1.90	3.80	
7. " Gyöngy legfinomabb "	"	—60	1.20	2.40	4.80	

A Richter-féle

HORGONY-KÖÉPÍTŐSZEKRENYEK

mint harminc év előtt úgy a gyermekek kedvenc játéka, ők az időpróbát fényesen kiállották

Minden évben szaporodik azon atyák száma, a melyek mint gyermekek e Horgony-Köépitőszekrényeket megkedvelték és mostan saját gyermekeikkel ismét építeni kezdenek.

Lehet-e jobb tovább ajánlás?

Bizonyára nem, és azért egy anya se mulassza el első és legelőkelőbb ajándékul gyermekei számára egy valódi Horgony-Köépitőszekrényt kiválasztani. Ez legjobban történik az új képes építőszekrény-árjegyzék szerint, a mely kívánatra szívesen bérmentve beküldetik és a melyben bővebbet találunk a Horgony-Hidépítőszekrényekről és a kedvelt Meteor-rakásjátékokról is. A Richter-féle Horgony-Köépitőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények ismertető jele a „Horgony” védjegy és valamennyi finomabb bel- és külföldi játékarukereskedésben a gyár által megszabott olesó árban kaphatók; biztonság kedvéért bevásárláskor nyomatékosan Richter-féle Horgony-Köépitőszekrényt kérjük és ne hagyjunk magunkra sem-

miféle utánzatot ráerőszakolni, a melyek p. o. kiegészítésül teljesen értéktelenek volnának. A ki régi szekrényének kiegészítésére nézve nincsen tájékozva, az kívánatra az alanti cégtől díjmentesen megkapja az új árjegyzéket, vagy pontos felvilágosítást.

kir. und. és kam. szállítók

RICHTER F. Ad. Tsa.

Bécs, I. Operng. 16.

A ki zenekedvelő és egy mechanikai zenélőművet beszerezni akar, az hozassa meg a legújabb árjegyzéket a híressé vált Imporator zezelőművekről kerek a célhangjegylemezekkel és ki egy beszélőgépet venni akar, az kerje a beszélőgép-árjegyzéket, abban a legjobb beszélőgépek felsorolva vannak.

TÖRLEY PEZSGŐ

Azonnal kiadó!

Csinos 2 szobás udvari lakások mellékhelyiségekkel, vízvezetékekkel és gázvezetékekkel.

Bővebbet: Menrath L. és Fia cégnél; ugyanott egy üzlethelyiség kiadó!

Tanonc

felvételik
a HIRSCHENHAUSER-féle
könyvnyomdában.

SZERÉMI BOROZÓ

51-51 UJVIDÉKEN.

- Kenyér-utca 23. szám -
a Központi Hitelintézetrel szemben

Ebben a borozóban kizárólag Schwarz József úr legkitünőbb saját *termésű borai saját főzési bartörkölye és szilvioriumi Kamenicán a Paraga hegyen fekvő 20 holdas szőlőjéből poharankint és zárt palackokban mérsékelt --- áron kerülnek kimérésre. ---*

Megrendelések hordókban 50 litertől feljebb Schwarz Testvérek c. irodájában Háltér 12. alatt --- alatt felvételnek. ---

Az étkezöben lehet jó és olcsó ételeket kapni.

Matkovits

szobafestő

és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

I. rendű porosz szén

- I. rendű bükkfaszén -

- I. rendű diókoks -

olcsón kapható

Wolf és Trostler cég fatelepén
a Limándülön

Iroda Duna utca 6. Telefonszám 46.

2-3

Figyelem!

A legfinomabb minőségű érmelléki borok megérkeztek a Royálba.

Tisztelettel
HAJDU SÁNDOR.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél a légutak és a kiválasztó szervek huortos bántalmánál kitünő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Képviselőt és főlerakat: Dietzgen Imre s 8-10 Fia cégnél Ujvidék.

Wagner Testvérek

UJVIDÉK.

FÜSZER-, KÁVÉ- ÉS CSEMEGE-KERESKEDÉS,
CSEMEGE-ÁRUKBAN DÉLMAGYARORSZÁG
LEGNAGYOBB ÉS LEGVÁLASZTÉKOSABB
RAKTÁRA.

Karácsonyi ajándékok

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására
hozni, hogy

Kossuth Lajos (Fő)-utca 23. számu

(ezelőtt STENDEL FÜLÖP esztergályos) üzletemben *Karácsonyi* ajándékoknak kiválóan alkalmas, értékes és maradandó becsű áruk nagy készletét tartom raktárom. Áruim u. m., *arany-, ezüst, és ékszer áruk, fali, zseb-, inga-, ébresztő, stb. órák, valamint argenter-ezüst, Chinaezüst és mindenfajta optikai áruk*

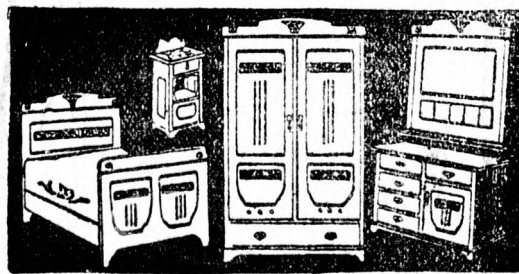
meglepően olcsó áron kaphatók eladásra.

ÜZLETEM meglátogatása — kényszervétel nélkül — mindenkit meg fog győzni, hogy jó árut *rendkívül olcsón vásárolhat.*

Mindenféle *régiségeket* veszek, u. m.: régi porcelánt képeket, pénzeket stb. stb.

Tisztelettel **KRAUSZ SAMU,**
órák, ékszerész, látszerész UJVIDÉK, Kossuth Lajos-utca 23. szám

(volt Stengel Fülöp-féle üzlet.)

NÁLUNK

minden hitelképes,
tisztességes egyén

BUTOR

szükségletét olcsón és könnyű fizetési
föltételek mellett szeresheti be.

GROSZ és KRAUSZ

!nagy áruháza a „Tigrishez“

Telefon 24. UJVIDÉK. Telefon 24.

Gyermekkosci különlegességek.

15-50

